

En azından imalat
sektörü iyimser tarafta

Sedat **YILMAZ** 5'te

Sedat YILMAZ

sedat.yilmaz@analzgazetesi.com.tr

En azından imalat sektörü iyimser tarafta

İMALAT sektörünün büyümeye etkisi belli. Zira öncü göstergeler, Büyüme rakamlarında imalatın performansını en hızlı ve güvenilir bir referans. Onun da parametresi **ISO Türkiye İmalat PMI**... Yani **ISO Satın Alma Yöneticileri Endeksi**.

Küresel salgın Ekim'den bu yana ağırlıklı iyiden iyeye hissettirmesine karşılık Türkiye'de **ISO PMI Kasım** da 51,4 olarak ölçüldü. Aynı gösterge Ekim'de 53,9 olarak açıklanmıştı. Koronavirüs baskısına karşılık 2,5 puanlık düşüş aslında direncin göstergesi. Endeks 50'nin üzerinde kaldığı sürece endişelenecek durum yok, diyebiliriz.

Hatırlanacağı üzere virüs kaynaklı durgunlukta **ISO İmalat PMI Nisan** da 33,4'e kadar inmiş, ancak Haziran'da 40,9 ve ardından Temmuz'da son 9,5 yılın zirvesine çıkarak 56,9'a yükselmişti. "V" tipi toparlanma yönünde ifade edilen hızlı çıkış Temmuz endeksinde 23,5 puanlık yükseliş kazandırmıştı. Kasım endeksinde göre ise Nisan'dan bu yana 18 puanlık bir yükseliş var.

İçin özetle; normalleşmeyle imalat sektörü iyimser tarafta. Küresel salgınla birlikte iç ve dış talep ve arz riskleriyle döviz kurlarındaki dalgalanmaya rağmen **ISO PMI**, 50'nin altına düşmüyor.

Geniş analize geçsek... Siparişler açısından salgından etkilenmeyen 4 sektör var. Kimyevi maddeler, plastik, kauçuk ve gıda ürünleri... Her şeye rağmen yeni siparişler, üretim yavaşlaması ve ihracattaki zayıflama, 2020 yılı başlarındaki ilk pandeminde olduğu gibi daha ilimli.

Diğer sektörlerden taraf da istihdam... Salgın kaynaklı altyapıdaki azalma var ama, iş hacimlerinin geçen aylara göre güçlü toparlanmasıyla istihdam artışı en önemli gelişme. Siparişler belli azalıklı fakat birikmiş işlerin yapılması ve stokta yönelik faaliyetler istihdamı hızla artırıyor.

Gözetlediğimiz netice şu. Tekip edilen 10 sektörün 9'unda istihdam artmış. Sadece kara ve deniz taşıtları sektöründe yavaş seyreliyor. En yüksek istihdam kimyevi, plastik ve kauçuk sektöründe olmuş. Belli ki Türkiye'de pandemiden pozitif yönde; istihdamın korunması ve artması şeklinde izah edebiliriz.

Tabii temel sorun pandemi... Teslimatın uzaması tedarik zincirini olumsuz etkiliyor... Buna bağlı üretimin düşmesi satın alma faaliyetlerini alsa oluyor. Buna döviz fiyatlarındaki volatiliteyi de ekleyebiliriz.

Her şeye rağmen **Türk sanayisi**, daha önceki tecrübelerine dayanarak geleceğe yönelik güvenle riskleri minimize edebiliyor. Firmalarındaki en olumlu gelişme, üretici fiyatlarındaki artışı gelecek aylar itibarıyla geri çekilmesiyle tedarik zincirinin kuvvetleneceği ve siparişlerin yeniden devreye geçeceği yolundaki tahminler...

Sektörlere bakarsak, gıda ürünlerinde yeni siparişlerin son 3 aya göre daha iyi durumda olduğu rakamlara yansıyor. Ancak siparişlerde en sert durgunluk elektrikli - elektronik ürünler ile giyim ve deride yaşanıyor. Öne çıkan 10 sektörün 7'sinde yeni ihracat siparişlerindeki hız kaybı da buna işaret ediyor.

Söz konusu süreçte, girdi yükleri dediğimiz maliyet enflasyonu gıda ile ana metallerde hız kaybediyor. Buna karşılık maliyet enflasyonunda en keskin artış metalleri oluşturan mineral ürünlerde gerçekleşiyor.

Diğer taraftan ihracattaki performansla bakıldığında imalat sektörünün büyüme bölgesinde kalması sürdürüldüğü gözleniyor. Hizmet sektöründeki daralmanın üretim sektörüne yansması beklense de, stokta çalışmalar ve devlet teşvikleri sayesinde şimdiki imalatla bir istihdam lotizinden söz etmek yersiz.

Kasım rakamlarına göre, imalat sektöründeki aktivite yükseldiğini ihracat kalemlerinde de görebiliyoruz. Dolayısıyla yatırım malları ve hammadde ihracatındaki artış sürüyor, ancak yatırım, tüketim ve hammadde ithalatındaki yükselişi de bir yere kayıptan etmek lazım.

Gelişmeye bağlı dış ticaret açığı Kasım'da yüzde 155,4 artarak 5,07 milyar dolara, yılın ilk 11 ayında da yüzde 82,5 artışla 45,3 milyar dolara çıkmış. Ancak bu itibarıyla yarıyıncı altın olduğunu unutmayalım. 11 ayda 24,4 milyar dolar altın ithal etmişiz. Kasım'da da altın ithalat miktarı 2,66 milyar dolar.

Özetle, geçen ay 16,09 milyar dolar ihracattı, 21,16 milyar dolar ithalattı. İthalat ise yüzde 3,5 artarak 197 milyar dolar olmuş.

Korona virüs kaynaklı sebeplerle ithalat kalemlerini aşağı yönlü baskıya da ihracat, ithalatın gerisinde kalması sürdürüyor. İthal ikamesi ve bu yönde sektörüne yapılacak teşviklerin dış ticaret açığına ne derece müspet yansacağı henüz belli değil.

Mesaj açık ortada... Cari açığı düşürmenin en kestirme yolu enerji fiyatlarını azaltacak örgünler. Bu da enerji odaklı üretim politikaları...

İTÜ ARI TEKNOKENT KULUÇKA MERKEZİ DÜZENLEDİ

Big Bang'deki girişim yatırımları 54 milyon liralık destek aldı

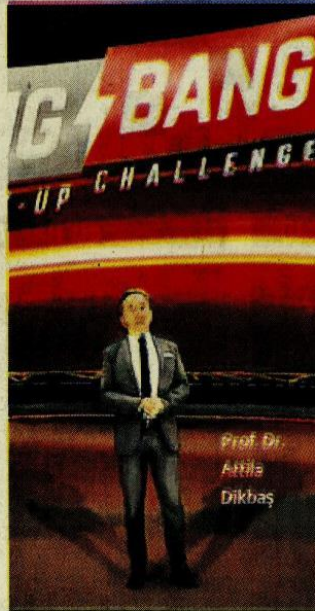
İTÜ Çekirdek'in Big Bang Start-up Challenge etkinliğinde bu yıl 54 milyon TL yatırımla yeni rekor kırdı. Sahneye çıkan 20 finalist arasında en çok desteği Syntonym, Bugbounter ve Eyecheckup aldı.

SIRNO	GİRİŞİM ADI	YATIRIM	YATIRIM	YATIRIM
1	SYNTONYM	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
2	BUGBOUNTER	8.000.000,00	8.000.000,00	8.000.000,00
3	EYECHECKUP	6.000.000,00	6.000.000,00	6.000.000,00
4
20	STAROVER	1.780.000,00	1.780.000,00	1.780.000,00
GENEL TOPLAM		54.000.000,00	54.000.000,00	54.000.000,00

İTÜ ARI Teknokent'in Kuluçka Merkezi İTÜ Çekirdek'in her yıl desteklediği girişimlerin yarıştığı Big Bang Start-up Challenge kendi rekorunu kırdı. Geçen yıl 52 milyon TL girişim yatırımına imza atan etkinlik, bu yıl online 54 milyon 154 bin TL'lik kaynağa ulaştı.

Sahneye çıkmaya hak kazanan ve fuayede yer alan 39 girişim ile ardıl yatırımlarını alan 6 İTÜ Çekirdek mezunu girişimler toplamda 23 milyon 386 bin TL'lik ödül, nakit ve yatırım aldıklarını ilk kez Big Bang'de duyurdu. Bu rakamın yanı sıra 2020 yılı içinde yatırım alan 23 adet İTÜ Çekirdek girişimi ve mezununun 30 milyon 768 bin TL'lik yatırımı da Big Bang'de kutlandı. Sahneye çıkan 20 finalist arasında en çok desteği alan ilk üç girişim Syntonym, Bugbounter ve Eyecheckup oldu. Bu yıl 'Rise Together' mottosuyla yola çıkan etkinlikte ilk 3'teki girişimler; sırasıyla 1 milyon 940 bin TL, 1 milyon 558 bin TL, 688 bin TL yatırım aldı.

Big Bang'de konuşan İTÜ ARI Teknokent Genel Müdürü Prof. Dr. Attila Dikbaş, "Üniversitelere bağlı kuluçka merkezleri sıralamasında dünyada ilk 5'te yer alan İTÜ Çekirdek'i kurmuş ve bugünlere getirmiş İTÜ ARI Teknokent olarak, böylesine zorlu bir yılda, Big Bang'de 54 milyon TL'yi aşkın kaynağı girişimcilere ulaştırdıklarını için mutlu olduklarını belirtti. **İstanbul Sanayi Odası** ile 5 yıldan beri süren iş birliğinin önümüzde-

Destek olan kurumlar

• **İstanbul Sanayi Odası**, Elginkan Vakfı'nın Elmas Paydaş; Otomotiv Endüstrisi İhracatçılar Birliği (OİB), Petrol Ofisi, Teknoloji ile Üretelim Platformu ve EnerjiSA'nın Platin Paydaş; Agito, AKSigorta, Allianz, Anadolu Efes, AvivaSA, Commencis, Eksim, EPDK/Elder, Eureka Sigorta, HDI Sigorta, Migros, Teknasyon, Türkiye Sigorta, Türkiye Hayat Emeklilik ve Yapı Kredi Teknoloji'nin Altın Paydaş; DataMarket, Milliyet ve Yalçiner Patent'in Gümüş Paydaşları arasında yer aldığı etkinlikte, kurumlar geleceğin girişimlerine destek oldu.

ki dönem dikey tematik alanlarda artarak devam edeceğini belirten Dikbaş, "İTÜ Çekirdek'te önümüzdeki dönemin hedefleri arasında teknoloji tabanlı girişim ve girişimcilerin sayısını artırmak ve yeni dikey temaları küresel ölçekte duyurmak olacak" dedi. Sürdürülebilir kalkınma, dijital dönüşüm ve tasarım, yaşam bilimleri ve sağlık teknolojileri, gıda ve tarım teknolojileri gibi alanlara yeni dönemde yeni paydaşlar ekleyerek çağrı yapacaklarını belirten Dikbaş, yatırım rakamlarının da katlanarak artırılacağını söyledi.

Serdar Kuzuloğlu'nun ana sahne sunuculuğunu üstlendiği, Ceyhan Yılmaz'ın girişimlerle gün boyu röportajlar yaptığı Big Bang'de izleyiciler birçok eğlenceli ana şahitlik etti. Aralarında Hollanda, Singapur, Hindistan ve Rusya'nın da bulunduğu 20 farklı ülkeden ve Türkiye'nin 81 şehriden binlerce başvuru alan İTÜ Çekirdek'in 87 yarı finalistinin sanal stantları ziyaretçiler tarafından gezilirken; bu girişimler arasında sahneye çıkmaya hak kazanan 20 girişim ise görkemli sanal Big Bang sahnesinde sunumlarını gerçekleştirdi.